Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie" — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska" — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedynczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

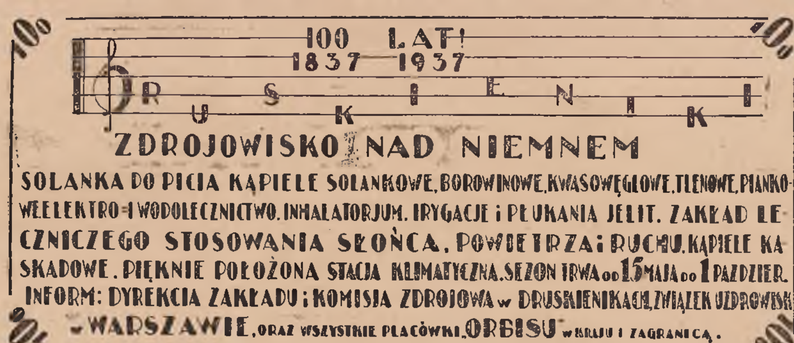
Rok XI Wilno, dnia 25 kwietnia 1937 r. Nr. 8

TREŚĆ ZESZYTU.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

W nadniemeńskiej puszczy, wśród przepięknych jezior i naturalnych bogactw leczniczych, rozpostarły swe leżysko Druskieniki. Sto lat nieustannych zdobyczy! 1837 — 1937. Lecznicze stosowanie solanki, borowiny, słońca, powietrza i ruchu zdobywa należyte uznanie. Okres, w którym człowiek ulegał t. zw. »hurra« stosowaniu, tak niewinnych, zdawałoby się napozór, darów Bożych, należy do przeszłości. Zadaniem medycyny współczesnej jest trzymanie ręki na pulsie całokształtu skomplikowanego życia doby obecnej. Od skrupulatności tych spostrzeżeń zależy powodzenie wszelkiej akcji zapobiegawczej, czy ratunkowej. Większość tych czynności spełniają zdrojowiska. Powstają one na miejscach, mających za źródła skondensowane siedliska minerałów. Klimat i piękno otoczenia są czynnikami wpływającymi na szybki rozwój danej placówki do wyżyn przeznaczenia. Rola medycyny sprowadza się w tych wypadkach do ustalenia jakościowej i ilościowej zawartości pierwiastków leczniczych, a poprzez żmudne analizy i doświadczenia laboratoryjne, do ustalenia wpływu poczynionych odkryć, na poszczególne organy ciała i ich schorzenia. Jakże niewspółmierną jest nazwa zdrojowiska i stacji klimatycznej do nakładu energji i wiedzy jaką zazwyczaj wkłada się w prawo pieczętowania się tym tytułem.

Zwiedzając **DRUSKIENIKI** — Zdrojowisko nad Niemnem, jak je popularnie nazywamy, stwierdzamy, że bodajże jedne z pierwszych w Polsce, mogły szczęśliwie skomasować — cztery zasadnicze cechy, dobrze pojętego zdrojowiska:

1) Naturalnego pochodzenia bogactwa mineralne, mogące być stosowane w licznych wypadkach, dzięki najróżnorodniejszym urządzeniom w specjalnych salach zakładowych.

2) Bogactwa klimatyczne.

3) Nieskażone w swej pierwotności piękno.

4) Współczesne i chlubne zasady racjonalnego i leczniczego stosowania słońca, powietrza i ruchu, w specjalnie zbudowanym zakładzie, w/g najnowszych wymogów wiedzy lekarskiej.

Korelacja tych czynników jest oczywistą. Jest nie do pomyślenia, aby dobrze rozumiane lecznictwo mogło odbywać się bez któregoś z nich. Dzięki logicznemu powiązaniu tych wartości, **DRUSKIENIKI** zjednały sobie powszechne uznanie i rozgłos nie tylko w kraju lecz i zagranicą.

Q.

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie" — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska" — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedynczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

Rok XI Wilno, dnia 25 kwietnia 1937 r. Nr. 8

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIE ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

W sprawie poborowych.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 20. IV. 1937 r. Nr. 36/37/L.

Przypominając zarządzenie z dn. 8. XI. 1936 r. № 254/36/L (Wiad. Arch. Wileńskie, 1936 r. № 21) w sprawie opieki nad młodzieżą, wstępującą do wojska, Kurja powiadamia PP.WW.XX. Proboszczów, iż J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita polecił przygotowywać poborowych do odbycia służby wojskowej w myśl wspomnianego zarządzenia corocznie, ilekroć będą odbywały się pobory do wojska, po powrocie zaś poborowych z wojska J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita polecił odpowiednio ich przyjąć i wykorzystać to przyjęcie do przygotowania ich do pracy katolicko-społecznej.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kanclerza Kurji.

W sprawie akcji zebrania funduszów na „Dar Ziemi Białostockiej".

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 20. IV. 1937 r. Nr. 35/37/L.

Kurja poleca niżej podaną odezwę Zarządu Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej uwadze i łaskawemu poparciu PPWW. Duchowieństwa.

Ks. J. Ostreyko,
w/z Kanclerza Kurji.

Obywatele!

„Wielka Skrzydlata Polska“ — oto hasło, rzucone narodowi całemu przez Naczelnego Wodza, Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza.

Odpowiedzią na ten zew jest fundowanie przez wszystkie ośrodki Kraju samolotów i sprzętu wojennego na potrzeby naszej Armji.

Białostocki Okręg Wojewódzki L. O. P. P. pod protektoratem: Wojewody Białostockiego — Stefana Kirtiklisa, Metropolity Wileńskiego — Ks. Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego, Ordynarjusza Łomżyńskiego — Ks. Biskupa Stanisława Łukomskiego, Dowódcy Okręgu Korpusu III — Generała Brygady Franciszka Kleeberga, w oparciu o całe Społeczeństwo, podejmuje akcję zebrania funduszów na „Dar Ziemi Białostockiej“, w postaci kilku samolotów dla Armji.

Obywatele! Musimy posiadać wielką i potężną armję skrzydlatą, która będzie bronić nasz Kraj na podniebnym szlaku.

Dosyć słów — przejdźmy do czynów! Wzywamy wszystkich bez wyjątku Obywateli Ziemi Białostockiej do ofiarności — deklarowania sum pieniężnych i papierów wartościowych na ten cel. Niech każdy złoży taką ofiarę, na jaką go stać, ale nikogo nie może zabraknąć w tym wielkim wysiłku Narodu — dźwigania Polski wzwyż.

Białostocki Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. nie wątpi, że nakaz Naczelnego Wodza zostanie zrozumiany i wykonany przez wszystkich Obywateli, w zrozumieniu wielkiej potrzeby Obrony Państwa i Narodu.

Deklaracje przyjmują i udzielają informacyj:

Białostocki Okrąg Wojewódzki L. O. P. P.
Obwody Powiatowe L. O. P. P.
Koła Miejscowe L. O. P. P.

Zarząd
Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego
L. O. P. P.

Białystok, kwiecień 1937 r.

W sprawie wykonywania zleceń Sądu Arcybiskupiego.

SĄD ARCYBISKUPI I METROPOLITALNY WILEŃSKI
Wilno, dnia 15. IV. 1937 r. Nr. 675.

Do PW. XX. Dziekanów i Proboszczów archidiecezji Wileńskiej.

Sąd Arcybiskupi, dając zlecenie przeprowadzenia dochodzeń w sprawie separacji, wolnego stanu, zapisania lub skorygowania metryki i t. p., zwykle się powołuje na instrukcję Synodu Wileńskiego z 1931 r. Jak widać z załatwiania tych spraw, instrukcje te są najczęściej nieuwzględniane. Zmusza to Sąd do ponownych poleceń uzupełniania dochodzeń ze szczegółowem wskazaniem, co i jak należy uzupełnić. Utrudnia to pracę i Sądowi i samym Księżom Proboszczom. Na zwłoce cierpią osoby bezpośrednio zainteresowane.

Instrukcje synodalne są wyraźne. Z większości przedstawianych do Sądu spraw widać, że WWXX. Proboszczowie załatwiają je nie w myśl instrukcji, lecz własnej praktyki i uznania. Tak np., jeśli chodzi o sprawę niezapisanej metryki lub źle zapisanego aktu, nie są badane osoby bezpośrednio zainteresowane,

lecz osoby postronne. Świadkowie są potrzebni, ale najpierw muszą być zbadani petenci. Gdy chodzi o zapisanie metryki pogrzebowej, gdy chodzi o ustalenie, kto pozostał z rodzeństwa po zmarłym ojcu czy matce (zwłaszcza w sprawach spadkowych), to przedewszystkiem muszą być przesłuchane dzieci zmarłego. Proboszcz daje Sądowi projekt metryki, ułożony na podstawie zeznań dalszych krewnych lub sąsiadów. Metryka dostaje się do Sądu Okręgowego, który decyduje o spadku. Następują reklamacje, że w akcie zgonu opuszczone są niektóre imiona dzieci zmarłego. Proboszcz staje się odpowiedzialnym za podanie do zaakceptowania projektu metryki, za nieprawidłowość dochodzenia.

Zlecając przeprowadzenie dochodzenia w sprawie metryki niezapisanej, Sąd wyraźnie zaznacza, że należy przedstawić projekt metryki. Czyni to Sąd dlatego, aby badający świadków, zadawał im pytania, zmierzające do ustalenia danych, wskazanych w zwykłych schematach metryki. W wielu wypadkach Księża Proboszczowie wcale nie przedstawiają projektu metryki, poprzestając na przesłaniu do Sądu protokółu chaotycznych zeznań, w których opuszczone są nieraz najistotniejsze dane, wymagane w rubrykach ksiąg metrycznych, jak np. w metrykach ślubnych — imiona rodziców zaślubionych, panieńskie nazwisko matki, lata i t. p. Do sprawy nie są często dołączane dokumenty, wymagane w instrukcji. Powoduje to zwrot akt i niepotrzebną korespondencję.

W sprawach matrymonjalnych, separacyjnych, jeśli strony i wszyscy świadkowie mieszkają na terenie jednej parafji, prowadzący dochodzenie, po zakończeniu badań, ma ogłosić akta sprawy stronom. O tem jest mowa w instrukcji, a nadto za każdym razem przypomina o tem Sąd. Ten szczegół najczęściej nie jest uwzględniany. A jest to okoliczność, która może unieważnić sprawę (arg. ex c. 1861, § 2). Należy akta przeczytać stronom, które zaznaczą w aktach, że wszystkie zeznania zostały im przeczytane i że na innych świadków się nie powołują. — I w tych wypadkach sprawa się przewleka.

Zasady ogólne, dotyczące prowadzenia kancelarji parafjalnej, podane na stronicy 398 i nast. Synodu, bardzo często są nieprzestrzegane.

Wobec powyższego PPWWXX. Dziekani sprawdzą podczas wizytacyj dekanalnych, czy wszyscy Kapłani posiadają Statuty Synodu. Byłoby nawet rzeczą wskazaną odczytywać i omawiać podczas konferencyj dekanalnych niektóre statuty i instrukcje. W każdym bądź razie jest rzeczą nieodzowną, aby zanim się przystąpi do przeprowadzenia dochodzenia w tej lub innej sprawie, była dokładnie przejrzana odnośna instrukcja.

Oficjał Sądu (—) *Ks. Chalecki.*

Notarjusz Sądu (—) *Ks. St. Czyżewski.*

Wezwanie edyktalne

SĄD ARCYBISKUPI I METROPOLITALNY WILEŃSKI
Wilno, dnia 8. IV. 1937 r. Nr. 621.

Sąd Arcybiskupi Wileński wzywa niniejszem Eufrozynę Pawłowską, córkę Grzegorza Pietrowa i Katarzyny z Kisielowych, z pobytu niewiadomą, do stawienia się w tym Sądzie Arcybiskupim Wileńskim dnia 4 maja 1937 roku o godz. 10-ej rano dla złożenia zeznań w charakterze pozwanej w sprawie o nieważność małżeństwa Pawłowski — Pietrowa.

Sąd uprzedza pozwaną, iż w razie niestawienia się jej w oznaczonym terminie, sprawa będzie rozpoznawana pod jej nieobecność.

Wiceoficjał (—) *Ks. L. Żebrowski.*

Notarjusz (—) *Ks. St. Czyżewski.*

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity w składzie osobistym Duchowieństwa zaszły następujące zmiany:

Ks. Edward Kaczyński został zwolniony ze stanowiska administratora par. w Tylży, 9. IV. 37 r. N. O-242/37.

Ks. Piotr Podejko, wikary w Widzach, mianowany wikarym w Kuźnicy, 9. IV. 37 r. N. O-244/37.

Ks. Stanisław Zdanowicz, prefekt w Ostrowcu, mianowany wikarym przy Farze Grodzieńskiej 9. IV. 37 r. N. O-245/37.

Ks. Kazimierz Gieczys, mianowany na stanowisko wikarego w Widzach, 9. IV. 37 r. N. O. 246/37.

Ks. Władysław Filipek, wikary w Kuźnicy, mianowany wikarym w Porozowie, 9. IV. 37 r. N. O-248/37.

Ks. Aleksander Michajło, prob. w Daugieliszkach, mianowany proboszczem w Komajach, 10. IV. 37 r. N. O-249/37.

Ks. Piotr Budro, prob. w Komajach, na proboszcza w Daugieliszkach, 10. IV. 37 r. N. O-250/37.

Ks. Antoni Rukas, prob. w Marcinkańcach, na proboszcza w Kołtynianach, 10. IV. 37 r. N. O-251/37.

Ks. Nikodem Wojszutis, prob. w Kołtynianach, na proboszcza w Hoduciszkach, 10. IV. 37 r. N. O-252/37.

Ks. Franciszek Kuksewicz, prob. w Jeziorach, na proboszcza i dziekana w Miorach, 10. IV. 37 r. N. O-353/37.

Ks. Józef Wojczunas, prob. w Hoduciszkach, na proboszcza w Duksztach Brasławskich, 10. IV. 37 r. N. O-254/37.

Ks. Zenon Butkiewicz, administrator w Duksztach Brasławskich, na admin. w Marcinkańcach, 10. IV. 37 r. N. O-255/37.

Ks. Jan Licenowicz, wik. w Krynkach, na wik. w Turgielach, 12. IV. 37 r. N. O-259/37.

Ks. Nikodem Dziadul, zwolniony został z powodu choroby ze stanowiska administratora par. Łupienica Wielka, 20. IV. 37 r. N. O.-274/37.

Ks. Józef Cyrankiewicz, mianowany został na stanowisko wikarego w Krypnie, 20. IV. 37 r. N. O-280/37.

Ks. J. Ostreyko
w/z Kanclerza Kurji.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

UROCZYSTOŚĆ ZESŁ. DUCHA ŚW. — DNIEM MISYJNYM CHORYCH.

Setki tysięcy chorych ofiarowało w pierwszy dzień Zielonych Świąt ub. r. swoje cierpienia Bogu w intencji rozkrzewiania wiary wśród miljardowej rzeszy pogan. Zbliża się ponownie uroczystość Zielonych Świąt a z nią **dzień misyjny naszych chorych,** bądź przebywających w szpitalach, bądź cierpiących u siebie, we własnem mieszkaniu. Jest życzeniem Ojca św., abyśmy naszym chorym parafjanom przypominali, że chorzy w szczególny sposób mają możność rozszerzania Królestwa Bożego na ziemi: przez ofiarowanie modlitw i cierpień swoich na rzecz misyj. Mamy obowiązek zwrócić ich uwagę na dzień szczególnie na ten cel przez Ojca św. przeznaczony: pierwszy dzień Zielonych Świąt. Chorych nie potrzeba znosić czy zwozić do kościoła. Na łożu boleści lub w izbie swej niechaj złożą Panu Naszemu Jezusowi Chrystusowi bezcenną ofiarę ze swoich cierpień i boleści.

Wypadałoby uwagę chorych zwrócić na to — jak to słusznie uczynił na rocznem zebraniu Dyrektorów diecezjalnych Pap. Dz. Rozkrzew. Wiary i P. Dz. św. Piotra Ap. w Warszawie, w dniu 1 lipca 1936 r., ks. prof. dr. Michał Łagocki z Sandomierza, że cierpienie, które świat uważa za największe nieszczęście, stanowi wielki kapitał duchowy, że posiada bardzo wielkie znaczenie w życiu nadprzyrodzonem. „Kościół — mówi ks. pr. dr. Łagocki — jak roztropny gospodarz, gromadzi ów kapitał, aby zań kupować dusze ludzkie, za które Chrystus Pan przelał swoją Krew Najdroższą". Ażeby nie zginął bezużytecznie cenny ten kapitał, stworzono katolicką organizację chorych pod nazwą Apostolstwo Chorych. Związek postawił sobie za zadanie uczynić z chorych apostołów przez przyjęcie, znoszenie i ofiarowanie cierpień za kościół i dla zbawienia dusz. Jaka to piękna i pocieszająca myśl! Chorzy zamiast być kłopotem i ciężarem dla otoczenia i społeczeństwa, zamiast czuć się postawionymi poza nawiasem życia i pracy, przez Apostolstwo dochodzą do zrozumienia celu cierpień i ukochania nawet swych boleści i chorób. Wynikające z choroby uczucie poznaje, że cierpienie przynosi korzyść w życiu i że ma wielką wartość w świetle miłości Boga i bliźniego. Chorzy dochodzą do uważania siebie za szczęśliwych, a nawet uprzywilejowanych. Apostolstwo w przedziwny sposób okazuje choremu cel cierpienia, rolę jego jako chorego w działalności

społeczeństwa i jeszcze w dziwniejszy sposób pomaga mu przetworzyć się wewnętrznie, wyjść z bierności do czynu, mimo choroby, mimo pozornej bezwładności [1]).

Należałoby dalej podkreślić wobec chorych, że **przykuci do łoża boleści**, mogą stać się **misjonarzami** podobnie jak ci, którzy poszli do pogan, aby głosić naukę, sprawować Niekrwawą Ofiarę i administrować Sakramenta św. Jednego potrzeba z ich strony: ofiarowania cierpień w intencji misyj. Chorzy powinni przemienić swoje cierpienia w wartości duchowe, powinni je złączyć z cierpieniami Chrystusa, a wtedy ich cierpienia sprowadzać będą obfite łaski Boże na dusze nieszczęśliwych pogan.

„Każda łza chorego staje się źródłem powołań misyjnych i nawróceń, łoża boleści stają się ołtarzami ofiarnemi, szpitale świątyniami przebłagania, pokuty ofiarnej miłości. **Chorzy** stąd, uważający siebie za niepotrzebnych i za ciężar kłopotliwy, **przez apostolską ofiarę misyjną**, odkrywają twórcze wartości cierpienia, stają się współpracownikami dzieła, któremu na imię: **Misje Katolickie**" [2]). Chorzy zawsze mogą pracować dla misyj. Każdego bowiem dnia mogą znosić i ofiarować swoje cierpienia w tej intencji.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Kiedy w 1931 r. włoski Związek Misyjnego Kleru po raz pierwszy zorganizował w Rzymie dla 7.000 Dzień Misyjny Chorych, nie przypuszczano, że uroczystość ta tak wielki znajdzie oddźwięk. W następnym roku urządzono dzień misyjny chorych w całych Włoszech. Tym razem 200.000 chorych ofiarowało swoje dolegliwości w intencji Ojca św. i w intencji Misyj. Widząc błogie skutki dnia misyjnego chorych i zachęcona gorącem podziękowaniem Ojca św. za udział chorych w dziele misyjnem (1933 r.), Najwyższa Rada Gener. Pap. Dz. Rozkrzew. Wiary postanowiła w kwietniu 1934 r., aby Dzień Misyjny Chorych, rozciągnąć na cały świat katolicki. Równocześnie Najw. Rada Gener. skierowała prośbę do krajowych Dyrektorów o rozszerzenie tego nowego środka apostolskiej działalności na rzecz misyj. W r. 1935 po raz pierwszy dzień ten obchodzono w całym Kościele Katolickim, w urocz. Zesłania Ducha św. Celowo wybrano urocz. Zesłania Ducha św. na Dzień Mis. Chorych. Duch św., który w Wieczerniku przemienił wewnętrznie Apostołów, zapalił ich serca miłoś-

[1]) „Apostolstwo Chorych" i „Chory ma głos" — Lwów, 1931, 1932.

[2]) „Apostolstwo Chorych", czerwiec 1936.

cią i żarliwością apostolską — wejdzie i do serc chorych, rozszerzy je miłością dla dalekich, nieznanych współbraci i przemieni cierpienia chorych w zbiorową modlitwę o nawrócenie świata. Cierpienia chorych przybliżają panowanie Królestwa Chrystusowego na rozległych terenach misyjnych, co jest najwyższem pragnieniem Boskiego Serca Zbawiciela świata.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Oto kilka myśli, które można podać chorym: Bracie!

Apostolstwo Chorych, do którego powinieneś się zapisać i którego zadanie polega na tem, aby w sercu chorych wzrastała i wzmagała się miłość i zapał dla nawracania pogan, zaprasza cię dziś do spełnienia wszelkiego dzieła apostolskiego.

Choroba, która nęka nie tylko ciało ale i duszę, sprawia, żeś smutny, przygnębiony, zniechęcony... W tej chwili myślisz może o zajęciach swoich, których musiałeś zaprzestać, o osobach drogich twojemu sercu, które cierpią dla ciebie... Może znalazło się na ustach twoich słowo skargi...

Bracie! Nie trwoń w ten sposób bezcennego skarbu, jaki masz w ręku: twoje cierpienie. Dzięki jemu możesz poprawić swój los, możesz uratować duszę, która odkupiona twojemi boleściami, będzie się modliła za ciebie...

Potrzeba ci jednej tylko rzeczy: przyjmij swoje cierpienia z poddaniem się woli Bożej i zjednocz je z ogromem cierpień, jakich się podjął przed tobą, za ciebie i za nas wszystkich, Chrystus, Syn Boży... Wznieś oczy swoje!... Czy widzisz krzyż? Oto na nim zawieszony jest Jezus, twój Bóg, twój Brat.

On, czysty i bez skazy, z własnej woli cierpiał i umarł za nas grzeszników... Jego Ofiara, nieskończonej wartości, wyjednała nam przebaczenie i zbawienie. Przebaczenie i zbawienie spływa na nas z tych oto otwartych ran. Lecz ażeby udział mieć i wziąć w przebaczeniu i zbawieniu, trzeba krzyż... objąć oburącz... dać się zrosić Krwią Przenajświętszą, spływającą strumieniami z krzyża... Trzeba powtarzać za Jezusem: „Ojcze nasz!... Bądź wola Twoja!"

U stóp Krzyża znajduje się zbawienie twoje... braci twoich. Tak! Również twoich braci. Jeżeli możesz spłacić długi przyjaciela swego, to także możesz innym ludziom wybłagać, wyjednać Łaskę i Zbawienie.

A to dzięki „Świętych Obcowaniu", wskutek którego członki (wierni) mistycznego Ciała Chrystusa (kościoła św.) są między sobą złączone w Chrystusie i stąd mogą sobie wzajemnie udzie-

lać zasług swoich uczynków dobrych w taki sam sposób, w jaki jeden organ naszego ciała drugiemu dostarcza krew, otrzymaną z serca.

Chrystus jest ośrodkiem życiodajnym Kościoła. A ty, króry od Niego otrzymujesz życie, możesz go udzielić także innym.

Ofiaruj więc zasługi swoich cierpień w intencji rozkrzewiania wiary św. na całym świecie. Ofiaruj je za Ojca św., za kapłanów, za wszystkich misjonarzy i błagaj Najśw. Pannę, aby cię wspierała w szlachetnym akcie składania z siebie ofiary Bogu.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Wkońcu jeszcze jedna uwaga! Jeżeli sami nie możemy urządzić Dnia misyjnego chorych w uroczystość Zielonych Świąt, to przecież można powyższe myśli chorym przesłać. W każdym razie można na ten dzień z pomocą świeckich ludzi zorganizować armję cierpiących, choćby z ambony o tem mówić w niedzielę przed Zielonemi Świątkami. W maju mamy bardzo wiele świąt. Zachęcić najbliższych z rodziny chorego i znajomych. Stowarzyszenia zaś, szpitale i zakłady powinny zwrócić chorym uwagę na to szczytne dzieło, by nikogo nie zabrakło w szeregach tych, którzy tego dnia w intencji misyj cierpią. Niebo nam kiedyś objawi, jak wielką łaską jest cierpienie, jak wielu duszom daliśmy drogą własnych cierpień światło wiary św.

Prezydjum Papieskiego Dzieła
Rozkrzewiania Wiary.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES CHRYSTUSA-KRÓLA W POZNANIU.

Z polecenia Ojca św., J. Em. Kardynał Prymas Hlond, zwołuje Międzynarodowy Kongres Chrystusa-Króla. Kongres odbędzie się w Poznaniu w dn. od 25 do 29 czerwca 1937 r., Kongres poświęcony jest zbadaniu źródeł i przyczyn propagandy w świecie ruchu ateistycznego oraz wypracowaniu metod i programu przeciwdziałania temu ruchowi.

ZASADNICZY PROGRAM MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU CHRYSTUSA-KRÓLA W POZNANIU w dniach 25—29 czerwca 1937 r.

25 czerwca.

16.30 Veni Creator w kościele św. Marcina.

17.15 Wielkie zebranie inauguracyjne. — Przemówienia powitalne. Wykład O. Ledit (Rzym) o Królestwie Chrystusowem a parodji chrześcijaństwa w kryzysie współczesnym (w języku francuskim).

26 czerwca.

7.30 Msza święta z medytacją poranną. Przedstawicielstwa narodowe zbierają się w osobnych kościołach.

9.30 — 12.00 **I. Zebranie Plenarne.**
Wykład ks. d-ra Algermissen (Hildesheim) o natężeniu ruchu bezbożniczego w Europie (w języku niemieckim).
Kwadransowe sprawozdania przedstawicieli narodów z ruchu bezbożniczego i z pozytywnych inicjatyw dla Królestwa Chrystusowego w poszczególnych krajach (we własnym języku).

15.00 — 17.30 **II. Zebranie Plenarne.**
Wykład O. Kosibowicza (Kraków) o duchowych przyczynach ruchu bezbożniczego (w języku polskim).
Dalszy ciąg kwadransowych sprawozdań przedstawicieli narodów z ruchu bezbożniczego i z pozytywnego budowania Królestwa Chrystusowego w poszczególnych krajach.

18.30 Błogosławieństwo Sakramentalne z medytacją wieczorną. Osobno dla poszczególnych przedstawicielstw narodowych.

27 czerwca.

7.30 Msza święta jak dnia poprzedniego.

9.30 — 12.00 **III. Zebranie plenarne.**
Wykład prof. d-ra Bauera (Kolonja) o socjalnych przyczynach bezbożnictwa (w języku niemieckim).
Wykład ks. prał. d-ra Sawickiego (Pelplin) o moralnych przyczynach bezbożnictwa (w języku polskim).
Dyskusja na temat poprzednich wykładów.

15.00 — 17.50 Zebrania narodowe z wykładem i dyskusją na temat religijnych przyczyn bezbożnictwa we własnych krajach.

18.30 Nabożeństwo wieczorne jak dnia poprzedniego.

28 czerwca.

7.30 Msza święta jak w inne dni.

9.30 **IV. Zebranie Plenarne.**
Wykład O. Rektora Gemelliego (Milano) o socjalnej odbudowie życia chrześcijańskiego (w języku włoskim).
Wykład prof. d-ra Haleckiego (Warszawa) o duchowej odbudowie życia katolickiego (w języku polskim).
Dyskusja.

15.00 — 17.30 **Plenarne Zebranie Końcowe.**
Wykład O. Lhande (Paryż) o moralnem odnowieniu życia chrześcijańskiego (w języku francuskim).
Wykład ks. prof. d-ra Cuardini (Berlin) o religijnem odnowieniu chrześcijaństwa (w języku niemieckim).
Przemówienia końcowe.

18.30 Nabożeństwo wieczorne jak w inne dnie.

29 czerwca.

10.00 Msza święta pontyfikalna na stadjonie.

15.00 Wielka międzynarodowa demonstracja przed pomnikiem Serca Jezusowego pod hasłem: Pax Christi in Regno Christi.

NB. Przewidziane są pozatem: koncert religijny Poznańskiege Chóru Metropolitalnego, jako hołd dla Ich Eminencyj Księży Kardynałów, Ich Ekscelencyj Księży Biskupów i innych gości zagranicznych, wystawa sztuki kościelnej, wystawa książki katolickiej i inne.

Karta uczestnictwa w Kongresie — 10 zł.

Zgłoszenia przyjmuje Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, Poznań, Aleja Marcinkowskiego 22.

W SPRAWIE PIELGRZYMKI NAUCZYCIELSKIEJ NA JASNĄ GÓRĘ.

Warszawa, Dom Katolicki
ul. Nowogródzka 49.
Nr. 70.

Warszawa, dnia 10 kwietnia 1937 r.

Do Diecezjalnego Komitetu
Nauczycielskiej Pielgrzymki na Jasną Górę
w Wilnie.

I. Niniejszem komunikujemy Szanownemu Komitetowi, iż z wyjątkiem Tarnowa powstały już Komitety diecezjalne oraz liczne Komitety powiatowe. Do Tarnowa w najbliższych dniach jedzie delegat Komitetu Głównego celem zorganizowania tam Komitetu. — Te Komitety, które dotąd tego nie zrobiły, uprzejmie prosimy, aby czemprędzej przysłały nam listę imienną członków poszczególnych Komitetów powiatowych na terenie diecezji.

II. Na liczne zapytania odpowiadamy, iż Komitety diecezjalne, orjentując się w miejscowych stosunkach, mogą prosić do Komitetu Honorowego księdza biskupa i kuratora szkolnego.

III. Aby ułatwić Komitetom podawanie do prasy codziennej wiadomości o przebiegu prac przygotowawczych, Komitet Główny będzie przysyłał komunikaty, wysłane do prasy codziennej. — Niezależnie od tego Komitety diecezjalne winny zapomocą miejscowej prasy zaznajamiać nauczycielstwo z czynnościami Komitetów diecezjalnych i powiatowych, podając do wiadomości skład osobowy wraz ze wskazówkami, do kogo zainteresowani mają się zgłaszać.

IV. W sprawie przesunięcia terminu egzaminów do gimnazjów i liceów i zakończenia roku szkolnego Komitet Główny poczynił starania w Ministerstwie W. R. i O. P., ażeby ułatwić nauczycielstwu wzięcie udziału w pielgrzymce.

V. Z przyjemnością komunikujemy, iż p. Minister W. R. i O. P. profesor W. Świętosławski przyjął udział w Komitecie Honorowym

Pielgrzymki jak również obaj Ks. Ks. Kardynałowie J. E. Prymas Hlond i J. E. Ks. Kardynał Kakowski.

VI. Sprawa kosztów pielgrzymki jest w toku załatwienia przez Komitet Główny. W najbliższych dniach otrzymamy wiadomość, czy uzyskamy 80 % zniżki, o którą prosimy, oraz zniżki indywidualne dla osób, zdążających do punktów odjazdu pociągów pielgrzymkowych. Spodziewamy się, iż Ministerstwo załatwi tę sprawę zgodnie z naszą prośbą.

VII. Sprawa kosztów noclegowych będzie załatwiona przez Komisję Gospodarczą w Częstochowie, o czem nastąpią oddzielne zawiadomienia.

VIII. Zapisy zgłoszeń na Pielgrzymkę komitety zorganizowane mogą już przyjmować. Aby te zgłoszenia były realne, muszą być zadatkowane. Kwitarjusze mogą być przez Komitety diecezjalne sporządzone.

IX. Główne uroczystości w Częstochowie odbędą się 24 czerwca. Pielgrzymi z dalszych okolic przybędą wcześniej, a wrócić będą mogli zgodnie z uchwałą powziętą przez Komitety diecezjalne. Wyżywienie i noclegi będą zapewnione.

X. Druki propagandowe i afisze będą nadsyłane Komitetowi natychmiast po ich przygotowaniu.

Za Komitet *(—) W. Podwysocka.*

Do Przewielebnych Księży Dziekanów.

Przesyłając powyższy okólnik, Komitet Archidiecezjalny Wileński pielgrzymki nauczycielskiej powiadamia, że zadatki na pielgrzymkę w sumie zł. 5 przyjmują Komitety Archidiecezjalny i Dekanalny, czyli Powiatowy. W Wilnie zgłoszenia wraz z zadatkiem można przesyłać na imię skarbnika Komitetu Archidiecezjalnego Księdza Lucjana Chaleckiego (ul. Ignacowska 3, m. 7). Pod tym adresem należy skierowywać korespondencję. **Prosimy o łaskawe powiadomienia o składzie osób, wchodzących do Komitetu Powiatowego (lista imienna).**

w/z Prezes *Stanisław Jastrzębski.*

Sekretarz (podpis).

Do Przewielebnych Księży Prefektów.

Okólniki Nr. 1 i 2 w sprawie pielgrzymki są rozesłane do 14 dekanatów w celu utworzenia Komitetów Powiatowych. Dotychczas nie nadesłano do Komitetu Archidiecezjalnego wiadomości o składzie Komitetów Powiatowych. Uprzejmie proszę

PWielebnych Księży Prefektów o najżywszy udział w komitetach i przyśpieszenie tej akcji.

Prezes Koła XX. Prefektów *X. Chalecki.*

Wilno, dnia 20 kwietnia 1937 r.

Ś. P. KS. STANISŁAW HUNIEWICZ.

Dnia 18-go kwietnia r. b. w klinice św. Józefa w Wilnie po długiej i ciężkiej chorobie zgasł były proboszcz w Wasilkowie ks. Stanisław Huniewicz.

Ś. p. ks. Stanisław Huniewicz urodził się w zaśc. Szeszkinia-Góra, położonym na przedmieściach Wilna, 5 listopada 1879 r. z Aleksandra i Rozalji z Rymszów Huniewiczów.

Seminarjum Wileńskie ukończył w r. 1904 i tegoż roku w dn. 20. VI. otrzymał święcenia kapłańskie w Wilnie.

Po swem wyświęceniu ś. p. ks. Stanisław Huniewicz pracuje jako wikary w Holszanach i Oszmianie, potem od r. 1907 do r. 1911 jako proboszcz w Korwiach, od r. 1911 do r. 1923 jako proboszcz w Dolistowie, a od r. 1923 do r. 1933 jako proboszcz w Wasilkowie.

Dn. 23. IV. 1933 r. ś. p. ks. Stanisław Huniewicz, tknięty ciężką chorobą, wycofał się z pracy duszpasterskiej.

Odszedł cichy, sumienny, wytrwały i bezinteresowny pracownik na niwie Bożej, człowiek serdeczny i lubiany przez kolegów i tych z którymi i dla których pracował, a których żal i współczucie towarzyszyły jemu w cierpieniach jego lat ostatnich.

Nabożeństwo pogrzebowe za duszę ś. p. ks. Stanisława Huniewicza odprawił J. E. Ks. Arcybiskup - Metropolita w seminaryjnym kościele św. Jerzego w dniu 20 kwietnia r. b., po którem tegoż dnia zwłoki zostały odprowadzone przez licznych przyjaciół i znajomych na cmentarz Rossę i tam pogrzebane.

Niech Bóg Wszechmocny słudze swemu ś. p. ks. Stanisławowi policzy w Królestwie swojem jego prace i cierpienia.

Requiescat in pace. *X. H. K.*

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI.

Skutki wychowania bez religji, — Na terenie gminy Piaski pow. wołkowyskiego rozsyłano zaproszenia treści następującej: „Zespół Młodzieży Wiejskiej w Zarudowiu dnia 7 i 14 marca 1937 r. w szkole powszechnej w Zarudowiu odegra komedję w 2 odsłonach p. t. „Heca w Jazwinach”, początek o godz. 19-ej. Dochód przeznacza się na pomoc naukową dla dzieci. Po przedstawieniu zabawa taneczna. Komitet“.

Szkoła, pomoce naukowe, Koło Młodzieży Wiejskiej, post i zabawa taneczna — to coś nie w porządku, jeżeli szkoła ma przestrzegać zarządzenia M. W. R. i O. P. i dbać o religijne wychowanie.

Nie można się dziwić, że skutki tego rodzaju wychowania prowadzą do komunizmu. Oto fakty: Michał Graśnik, prezes Koła Młodzieży Wiejskiej i jego koledzy ze wsi Parafjanowicze, oraz Mikołaj Kosko, prezes, jak też wszyscy członkowie Koła Mł. Wiejskiaj ze wsi Miżewo tejże Piaskowskiej gminy, za działalność komunistyczną zostali aresztowani. Koła te były pod opieką nauczycieli miejscowych Z. N. P.

Obowiązek świętowania niedzieli potwierdzony wyrokiem Sądu Najwyższego. — W jednym ze składów dodatków krawieckich w Wilnie pracowano w niedzielę. Policja spisała protokół, sprawa poszła w trybie administracyjnym aż oparła się o Sąd Okręgowy. Sąd uniewinnił właściciela firmy, wychodząc z założenia, iż personel, składający się z żydów, zgadza się na pracę w niedzielę.

Prokurator założył skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę, iż przepisy o świętowaniu niedzieli mają charakter stanowczy i dobra wola pracowników nie może być brana pod uwagę. Sąd Najwyższy przy okazji tej stwierdził, iż przepisy te nie tylko mają na celu ochronę pracowników najemnych, lecz przedewszystkiem zadaniem ich jest podniesienie powagi święta. Dlatego właśnie w dni świąteczne i w niedziele wszelka praca poza wyjątkami, uzasadnionemi koniecznością życiową — jest zabroniona.

STOLICA APOSTOLSKA.

Pierwsza publiczna audjencja u Ojca św. po chorobie. — Dn. 5.IV r.b. w Watykanie odbyła się wzruszająca uroczystość publicznej audjencji, na której Ojciec św. po raz pierwszy po chorobie zjawił się wobec 4 tysięcznej rzeszy pielgrzymów, przybyłych dla uczczenia 50-ej rocznicy pielgrzymki do Rzymu św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Entuzjazm pielgrzymów, wśród których znalazł się kardynał Baudrillart, biskup Franciszek Picaud, ordynarjusz diecezji Bayeux i Lisieux, oraz dziesięciu innych biskupów, był nieopisany. W przemówieniu swem, wygłoszonem do pielgrzymów, Ojciec św. zaznaczył przede wszystkiem wielką radość z oglądania tylu wiernych dzieci Francji i innych niezmiernie drogich Jego sercu ojcowskiemu krajów. Dziękował następnie Pius XI za piękną manifestację uczuć dla Ojca Chrześcijaństwa, wyrażał radość z powodu obecności tylu biskupów i kapłanów, pracujących z takim zapałem i zalecał, by w chwili obecnej, tak pełnej niebezpieczeństw we wszystkich krajach, zapanowała jedność, wśród katolików, jedność, która, zwalczając zło, pouczy nawet przeciwników o korzyściach akcji, zmierzającej do jedności i zgody. Na zakończenie audjencji Ojciec św. udzielił wszystkim błogosławieństwa apostolskiego, jako podziękowanie za modły w synowskiej miłości dla Ojca św. składane wszędzie w intencji Jego zdrowia.

Stosunki między Kościołem a państwem we Włoszech. — Składając ostatnio w parlamencie sprawozdanie budżetowe, podsekretarz stanu włoskiego ministerstwa spraw wewnętrznych poruszył m. in. sprawę

obecnego układu stosunków między państwem a Kościołem. W sprawie stosunków między Kościołem i państwem muszę oświadczyć — mówił — że zarządzenia, przedsięwzięte w związku z działalnością związkow kościelnych i religijnych na podstawie konkordatu, metodycznie i stale wskazują na stopniowy rozwój tych stosunków. Stowarzyszenia katolickie o charakterze dobroczynnym rozwijają się w sposób zadawalający i wykazują także w tej dziedzinie zasadniczą harmonję poglądów między władzami świeckiemi i kościelnemi. Przedstawiciel rządu stwierdzał dalej, że wogóle stosunki między obu władzami rozwijają się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i serdeczności, co w skutku daje nieocenione dobrodziejstwo ładu moralnego i duchowego. W ten sposób realizuje się cel konkordatu, objęty bardziej jego duchem, niż nawet tekstem.

Jugosławja pragnie zacieśnienia stosunków ze Stolicą Apostolską. — Nowy minister pełnomocny Jugosławji Niko Miroszević, katolik, złożył w Watykanie na ręce kardynała Pacelliego listy uwierzytelniające, przyczem wygłosił przemówienie, w którem podkreślił swą stanowczą wolę przyczynienia się jak najsilniej do zacieśnienia i umocnienia stosunków między reprezentowanem przez siebie państwem a Stolicą Świata. Przemówienie swe zakończył prośbą o błogosławieństwo dla króla, rodziny królewskiej, rady regencyjnej, rządu i całego narodu jugosłowiańskiego.

Kardynał Pacelli w swej odpowiedzi zaznaczył przede wszystkim, że w tem samem miejscu, gdzie obecnie przyjmuje nowego ministra Jugosławji, przed kilku miesiącami podpisany został konkordat. Konkordat ten czeka jeszcze ratyfikacji, z czego dla Jugosławji wypłyną tylko wielkie korzyści, akt ten bowiem, wpływając na uspokojenie sumienia i podniesienia ducha, jest cennym czynnikiem jedności i zgody narodowej, i także poza granicami kraju przyczyni się do pacyfikacji narodów. W tym kierunku, ma nadzieję kardynał, pójdzie też praca nowego reprezentanta Jugosławji przy Stolicy Świętej. Na zakończenie kardynał Pacelli przekazał ministrowi Miroszevićowi błogosławieństwa Ojca św. wraz z życzeniami prawdziwego pokoju i stałego rozwoju pomyślności Jugosławji.

Po audjencji minister Miroszević odwiedził bazylikę watykańską.

Życzenia Ojca św. dla króla Anglji. — Legat nadzwyczajny Stolicy Świętej na uroczystości koronacyjne w Londynie, arcybiskup Pizzardo, zawiezie królowi Jerzemu VI list Ojca św. z powinszowaniami i życzeniami dla monarchy. W akcie koronacyjnym, który odbędzie się w anglikańskiem opactwie westminsterskiem, legacja papieska udziału nie weźmie, natomiast będzie obecna na specjalnej trybunie podczas uroczystej defilady. Następnego dnia po koronacji w katolickiej katedrze westminsterskiej odprawione zostaną modły w intencji króla.

Niemiecka nota do Stolicy św. — Ambasador niemiecki przy Watykanie — jak już o tem pokrótce donosiliśmy—stosując się do instrukcyj otrzymanych z Berlina, wręczył kardynałowi sekretarzowi stanu Pacelliemu drogą oficjalną notę dyplomatyczną rządu swego, wykładającą punkt widzenia rządu Trzeciej Rzeszy na ostatnią encyklikę o położeniu Kościoła katolickiego w Niemczech. Dokument ten kardynał Pacelli w środę z rana przedłożył Ojcu św.

Aczkolwiek Watykan nie podaje żadnych oficjalnych ani półoficjalnych informacyj o treści noty, ze sfer dobrze poinformowanych zapewniają, że

Stolica św. prześle odpowiedź na tę notę.

Z innych informacyj wynika, że rząd Trzeciej Rzeszy wyraża gotowość pertraktowania ze stolicą Apostolską. Oczywiście, ponieważ nie są znane podstawy, na których rząd hitlerowski pragnąłby podjąć rokowania, trudno orzec, czy będą one do przyjęcia; faktem atoli jest, że Hitler nie zamierza zrywać stosunków i szuka dróg porozumienia.

Z NIWY KOŚCIELNEJ I DUSZPASTERSKIEJ.

W KRAJU

Krzyż godłem młodych prawników. — W dniu 31 marca b. r. odbyło się w Warszawie walne zebranie Zrzeszenia Assesorów i Aplikantów Sądowych okręgu apelacji warszawskiej. Komunikaty, jakie dwa dni później t. j. 2 kwietnia b. r. ukazały się w prasie stołecznej, nie opisują przebiegu obrad, podając tylko skład nowoobranego zarządu. W ten sposób może ujść uwagi opinji publicznej znamienna uchwała walnego zebrania o następ. treści:

„Walne zebranie, stwierdzając, że religja katolicka dzięki zawartej w niej Prawdzie stanowi trwały fundament życia duchowego Narodu Polskiego i że Naród Polski pragnie, aby Państwo Polskie było urządzone na zasadach zgodnych z katolicyzmem, postanawia zawiesić w lokalu Zrzeszenia Assesorów i Aplikantów Sądowych — krzyż, któryby wyrażał wolę i obowiązek młodego pokolenia prawników polskich pełnego realizowania w ustawodawstwie polskiem zasad sprawiedliwości chrześcijańskiej".

Wniosek powyższej uchwały wyszedł od jednego z najmłodszych prawników członków Zrzeszenia, świadcząc, iż młode pokolenie, które brało udział w dniu 24 maja 1936 r. w Ślubowaniu Jasnogórskiem zdaje sobie sprawę z obowiązku społecznego realizowania powziętych ślubów.

Do przemówień na temat uzasadnienia wniosku walne zebranie wogóle nie dopuściło, uchwalając wniosek nagły o przerwanie dyskusji. W ten sposób obecni uznali oczywisty dla każdego Polaka fakt, że religja katolicka w ciągu tysiąclecia dziejów z losami Polski nierozerwalnie związana stanowi integralny i niezniszczalny składnik bytu Narodu i że prawnicy polscy winni pełnić wobec Narodu szczytny obowiązek wcielania zasad katolickich w prawodawstwo rodzinne, społeczne i państwowe.

Uchwała została przyjęta większością stu kilkudziesięciu głosów przy 27 wstrzymujących się i 4 przeciwnych (do Stowarzyszenia należą również Żydzi). Świadczy to, że idea odrodzenia religijnego wśród młodego pokolenia prawników polskich wyzwalającego się z sugestyj liberalizmu niektórych „postępowych" wykładowców prawa na naszych uniwersytetach, toruje sobie drogę do rychłego zwycięstwa.

Konsekracja nowego Biskupa sufragana na Śląsku. — W niedzielę dnia 25 b. m. odbędzie się w Katowicach konsekracja nowomianowanego Biskupa Sufragana diecezji ks. Juljana Bieńka. Sakry biskupiej udzieli Biskup Ordydarjusz JE. Ks. Dr. Stanisław Adamski, współkonsekratorami będą JJEE. Ks. Bp. Dr. Teodor Kubina i Ks. Bp. Józef Gawlina.

Związek Sodalicyj Marjańskich w Polsce wobec pielgrzymki nauczycielstwa na Jasną Górę. — Związek Sodalicyj Marjańskich rozesłał do swych kół okólnik, w którym

podkreśla z radością, że „obecnie same nauczycielstwo, widocznie oceniając z jednej strony swą tak ważną rolę w społeczeństwie, a z drugiej strony wartość i ważność pierwiastka religijnego wogóle, a w szczególności opieki Matki Bożej dla własnej duszy i w pracy wychowawczej, zbiorową pielgrzymką na Jasną Górę chce zamanifestować swe przywiązanie do wiary i Kościoła.

Ta doniosła inicjatywa winna się spotkać zwłaszcza z gorącem poparciem ze strony Sodalicyj, jej członków, nauczycieli i nauczycielek.

Okólnik wzywa, „by zarządy poszczególnych Sodalicyj na najbliższem może nawet specjalnie ad hoc zwołanem posiedzeniu, ustaliły formę pomocy dla akcji pielgrzymki i by wiadomość o swych zamierzeniach podały w najbliższym czasie Sekretarjatowi Związku.

„Komunizm bez maski". — Apostolstwo Modlitwy (Kraków, ul. Kopernika 26) zapoczątkowało w tych dniach niezmiernie doniosłą serję wydawnictw pod wspólnym tytułem: „Komunizm bez maski".

Akcja ta zawierać będzie rzeczowe argumenty, oparte na faktach, statystykach i oryginalnych cytatach, które posłużą do udowodnienia fałszywości zasad komunistycznych, a równocześnie pokażą jak straszną nędzę przynosi „raj" bolszewicki.

Cena przystępna — 50 gr. (przy większych ilościach rabat), szata typograficzna wzorowa.

„Młody Polak" dozwolony do użytku szkolnego. — W odpowiedzi na liczne zapytania, czy istnieją poza „Płomykiem" jakieś inne czasopisma dla młodzieży szkolnej należy stwierdzić, że od dłuższego czasu Chrześcijańskie Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego wydaje dla szkół dwutygodnik „Młody Polak". Wydawnictwo to jest dozwolone do użytku w szkołach, jak o tem głosi pismo M. W. R. i O. P. z dn. 12 października 1936 r. Nr. 1961/36 (ogłoszone w marcu 1937 r. również w „Dz. Ust."):

„Ministerstwo uznało czasopismo „Młody Polak", dwutygodnik dla młodzieży szkolnej za dozwolone do użytku szkolnego dla uczniów wyższych klas szkół powszechnych od roku szkolnego 1936/37 i t. d.". Podpisano: Min. W. Świętosławski.

ZAGRANICĄ

„Katakumby" cerkwi rosyjskiej. — Rosyjska Cerkiew prawosławna żyje nadal — mimo strasznych prześladowań i szykan — życiem podziemnem. Według ostatnich wiadomości z Rosji obok oficjalnej hierarchji cerkiewnej istnieje tajna hierarchja prawosławna ze sporym zastępem duchowieństwa. Kler ten wywodzi się od byłego metropolity leningradzkiego Józefa i tych hierarchów, którzy dziś jeszcze żyją w kazamatach więziennych lub też dokończyli w nich swego męczeńskiego żywota. I biskupi i kapłani należący do tej „tajnej Cerkwi", nie mają stałego miejsca pobytu, wędrują w przebraniu z miejsca na miejsce, odprawiają nabożeństwa po domach prywatnych i żyją z jałmużny wiernych.

Pośród tych kapłanów tajnych znajdują się również nawróceni komuniści. Pracuje np. z wielkim pożytkiem nieuchwytny dla władz bolszewickich ojciec Konstanty, który był poprzednio komisarzem w czerwonej armji. Pracuje on w tej chwili w głębi Uralu, wśród lasów, otoczony czcią powszechną. Pracuje również jako tajny kapłan syn byłego komisarza ludowego dla spraw oświatowych, Łunaczarski.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Wydawca: KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Redaktor: KS. JÓZEF PONIATOWSKI.

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie.

PISEMKO DLA DZIECI: „MAŁY PRZYJACIEL"

Marzeniem każdego dziecka jest posiadać pisemko na własność. Umożliwia to nawet dla najbiedniejszych dzieci „Tygodnik Katolicki — Nasz Przyjaciel", wydając raz na miesiąc bezpłatny dodatek p. t. „Mały Przyjaciel" (str. 8).

„Mały Przyjaciel" można zamawiać osobno w administracji — **Wilno, ul. Zamkowa 6.** Numer pojedyńczy kosztuje 5 gr. Kto zamawia od 10 do 50 egzempl. płaci po 4 gr., kto ponad 50 — płaci 3 grosze za egzemplarz.

Za trzy grosze każde dziecko, a szczególnie dzieci z Krucjaty Eucharystycznej znajdą w „Małym Przyjacielu" piękną, miłą i budującą lekturę.

Numer majowy można zamawiać do 22 kwietnia.

PRACOWNIA ŚWIEC KOŚCIELNYCH

ALEKSANDRA ANDRUKOWICZA

w WILNIE ul. Wielka 56 m. 5

K. GORZUCHOWSKI Zamkowa 9

Poleca zegarki szwajcarskich fabryk wyregulowane z gwarancją.
Wyroby złote i srebrne, papierośnice, najnowsze fasony.

SOLIDNA NAPRAWA. CENY KONKURENCYJNE.

PIERWSZA POLSKA CHRZEŚCIJAŃSKA PRACOWNIA RĘKAWICZEK

Edward Nowicki i S-ka **Wilno, Wielka 13 m. 3**

Poleca Szan. Klienteli rękawiczki pierwszorzędnie wykonane z najlepszego towaru, po cenach konkurencyjnych ze znakiem ochronnym „Podkowa".

SIOSTRY SERAFITKI

WILNO, BRZEG ANTOKOLSKI, UL. KANONICZNA
vis-à-vis kościoła śś. App. Piotra i Pawła

Polecają swoją pracownię hafciarską, w której wykonują wszelkie roboty kościelne oraz szycie bielizny. Robota solidna, ceny przystępne.

NASIONA poleca **W. WELER**

Wilno, Sadowa 8. Tel. 10-57.

gospodarstwo ogrodnicze

Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

RÓŻE i DALJE

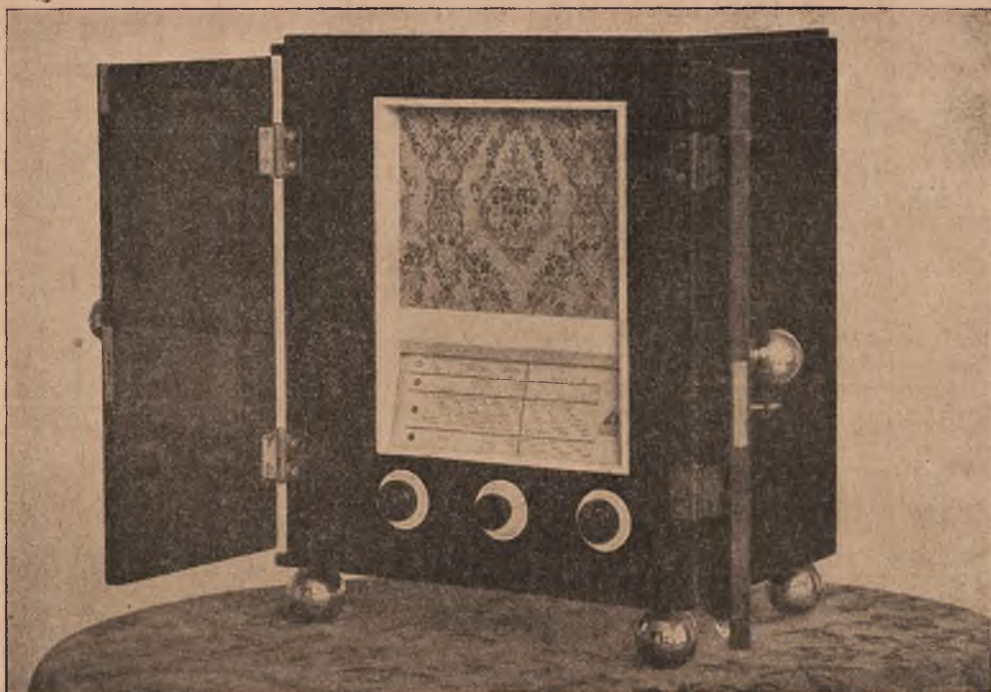

O. MATKIEWICZ

Wilno, Zamkowa 12, vis à vis Skopówki

poleca: **Zegary i zegarki** różnych firm

oraz wyroby jubilerskie. Tamże solidna naprawa zegarków z pełną gwarancją.

VERTEX

Najlepsze aparaty radjowe sieciowe i bateryjne

POLECA

JAN SAŁASIŃSKI

WILNO, UL. WILEŃSKA 25

TEL. 19-01.

ILUSTROWANY KATALOG WYSYŁAMY BEZPŁATNIE